

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

КУРСОВА РОБОТА

з польської лексикології

НІМЕЦЬКІ ЛЕКСИЧНІ ЗАПОЗИЧЕННЯ В ПОЛЬСЬКІЙ МОВІ

Студента групи слпол 06-21 Сл (пол)
факультету східної і слов'янської філології

денної форми здобуття освіти

Освітньої програми:

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.033 Слов'янські мови

та літератури (переклад включно)

перша – польська

Скорбатюка Артема Олександровича

Науковий керівник:

Наталія Сидяченко Георгівна

Національна шкала

Кількість балів

Оцінка ЄКТС

м. Київ - 2023

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. Що таке запозичення, їх причини і типи

1.1. Поняття запозичення у лексикології. Причини запозичень

1.2. Типи запозичень

РОЗДІЛ 2. З історії німецьких запозичень у польській мові

РОЗДІЛ 3. Лексичні германізми у сучасній польській мові

ВИСНОВКИ

АНОТАЦІЯ ПОЛЬСЬКОЮ МОВОЮ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ВСТУП

Запозичення між мовами є досить поширеним явищем, особливо в умовах інтенсивних культурних контактів та обміну інформацією. Польська мова, як і більшість мов світу, містить значну кількість запозичень з інших мов. Одним із важливих джерел запозичень для польської мови є німецька мова. Наразі це є актуально, тому що польська мова налічує велику кількість запозичених слів з німецької мови.

Як відомо, в перших віках історії польської мови німецька була посередником у запозиченні найстарішої християнської лексики. Посилення впливу німецької мови на польську відбулося під час німецької економічної колонізаційної експансії у XIII – XV століттях, переважно в містах. У XVI столітті цей вплив значно послабився внаслідок полонізації потомків німецьких колонізаторів.

Друга хвиля німецьких впливів припадає на XIX, тобто після поділів Польщі. Потім німецькі запозичення дещо інтенсифікувалися у часу II Світової війни.

Проблема дослідження німецьких запозичень у польській мові полягає в тому, що це складний та багатогранний процес, який потребує уваги до багатьох деталей та контекстів. Для початку, слід зазначити, що запозичення відбуваються в умовах взаємодії мов, політичного, економічного й культурного впливу. Крім того, німецькі запозичення, так як і запозичення з інших мов, набувають різного ступеня адаптації, тобто придатності для вживання в польській комунікативній спільноті. Одні слова зберігають навіть свою оригінальну форму та значення, інші зазнають змін у написанні та вимові, прилаштовуються до польської граматичної системи, зазнають семантичних змін.

Історичний контекст запозичень також важливий, оскільки багато німецьких слів були запозичені в польську мову в різні історичні періоди, залежно від політичної та культурної взаємодії між країнами.

Дослідження запозичень має важливу роль при вивченні іноземної мови, у нашому випадку, польської, воно дозволяє краще зрозуміти, як мови взаємодіють та впливають одна на одну, може допомогти в побудові ефективних стратегій вивчення іноземної мови.

Отже, дослідження німецьких лексичних запозичень потребує аналізу лексичного складу запозичених слів, їх семантики, ступеня адаптації, а також врахування історичного контексту.

Мета дослідження: вивчити історію німецьких запозичень у польській мові і здійснити класифікацію германізмів, які функціонують у сучасній польській мові.

Відповідно до мети дослідження ставляться такі **завдання:**

- 1) Вивчити теорію запозичень;
- 2) Описати історію німецьких лексичних запозичень у сучасній польській мові;
- 3) Зробити вибірку германізмів із лексикографічних джерел;
- 4) Розглянути приклади функціонування лексичних запозичень у сучасній польській мові.

Об'єктом дослідження явище лексичних запозичень у лексикології, предметом дослідження – лексичні германізми у сучасній польській мові.

Методи дослідження. Для досягнення мети дослідження використано: описовий, квантитативний методи та метод контекстуального аналізу.

Структура курсової роботи: робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел.

Розділ 1. Що таке запозичення, їх причини й типи

1.1. Зміст поняття запозичення. Причини запозичень

Термін запозичення у вузькому розумінні означає включення слів, або ж лексем, у мову з іншої мови. Розрізняють лексичні запозичення (формальносемантичні) і семантичні кальки. Деривати, утворені від запозичень, та деривати, утворені від іномовних формантів до запозичень не відносять. Єдиним критерієм визнання того, що лексема запозичена, є критерій діахронічний, тобто походження слова. Запозичення є наслідком контактів – торговельних, культурних, воєнних – народу, у цьому випадку – поляків, із сусідніми народами. Здебільшого запозичення відбувається тоді, коли з'являються нові десигнати (поняття), які не мають питомих назв, або коли іноземне слово здається більш точним чи більш відповідним за стилем, скажімо, як науковий чи юридичний термін. Причиною запозичень може бути й мода та пов'язаний із нею снобізм мовців. Причини можуть бути й інші. Наприклад те, що іноземне слово простіше, коротше, пор., *kuzyn*, замість польського словосполучення на позначення двоюрідного брата: *brat cioteczny*.

1.2. Типи запозичень

У лексикології виділяють кілька типів запозичень, з огляду на: об'єкт запозичення, на ступінь засвоєння, на шлях запозичення, на спосіб запозичення. З огляду на об'єкт запозичення розрізняють власне запозичення (лексичні, формальносемантичні) і запозичення структурні (інакше кальки або репліки). Кальками особливого виду є семантичні кальки, які полягають у тому, що лексемі, яка вже є у мові, надається нове значення під впливом іноземного слова, що подібно звучить. Скажімо, існувало вже в польській мові запозичення *korespondować* із значення 'писати листи один одному', а під впливом англійської мови у недавній час воно стало означати 'пасувати до чогось'.

Семантичні кальки бувають різного виду:

1. загальне значення слова зберігається, але змінюються його нюанси;
2. значення розширюється;

3. змінюється стилістичне забарвлення лексеми (напр., прикметник *agresywny* здобув у сучасній польській мові, під впливом англійської, позитивного забарвлення).

Ще вирізняються гібриди: *arcytrudny, metajęzyk, telewidownia* і багато інших. З огляду на ступінь засвоєння розрізняють цитати – незасвоєні слова (*curriculum vitae, persona non grata*); частково засвоєні слова – графічно спольщені, фонетично адаптовані, але невідмінювані: *boa, konfetti, tabu, sake*. І слова повністю засвоєні, адаптовані: *rektor, budżet, paragon, rynek, ślusarz, sałata, tenor* тощо.

Запозичені слова, що позначають іноземні реалії, яких немає в країні запозичення, називають екзотизми.

З огляду на шлях запозичення розрізняють безпосередні і опосередковані (через мову-посередник) запозичення. Наприклад, *biskup* є словом грецького походження. Першою з грецької мови це слово запозичила латина, потім його перейняли діалекти німецької мови. А до польської мови воно прийшло з чеської мови за посередництвом німецької.

З огляду на спосіб запозичення розрізняють запозичення слухові, або ж фонетичні (*bagaż, koniak*), та зорові, інакше – графічні: *autobus, notes*.

Особливим типом запозичень є інтернаціоналізми – запозичені слова, що функціонують у кількох чи навіть багатьох мовах: *komputer, sentymentalny, robot*.

З огляду на мову походження у польській мові розрізняють: англіцизми, галіцизми, германізми, латинізми, італізми, угорські унгаризми, турцизми, богемізми, українізми, русизми тощо. Як впливає з теми курсової роботи, ми розглядатимемо лексичні запозичення з німецької мови – германізми.

Розділ 2. З історії німецьких запозичень у польській мові

Перші запозичення з німецької мови в польську мову датуються середньовіччям, коли німецька мова впливала на польську у сфері ремесел, торгівлі, а також в адміністративно-правовій сфері. Наприклад, слова *szynka* (від німецького слова *Schenke*), *grynek* (від німецького слова *Ring*), є прикладами запозичень з німецької мови, які мають давнє походження.

У XVIII-XIX століттях, коли Польща була розділена між Російською імперією, Австрійською імперією та Пруським королівством, німецька мова вплинула на польську мову в адміністративній сфері, науці, техніці, культурі та мистецтві. У час Другої світової війни до польської мови були запозичені деякі специфічні слова, пов'язані з окупацією.

Також варто згадати вплив німецької мови на польську в регіонах, що межують із Німеччиною. У сілезькому діалекті функціонує більше германізмів, ніж у польській літературній мові.

Германізми у польській мові свідчать про довгу історію взаємодії між народами-сусідами.

Розділ 3. Лексичні германізми у сучасній польській мові

Германізми в польській мові можна поділити на кілька лексико-семантичних груп.

Місто й адміністрування.

burmistrz – Bürgermeister -міський голова, бургомістр

ratusz – Rathaus - ратуша

łamun – Lehmhaus - господарчий будинок

jarmark – Jahrmarkt - ярмарок

rynek – Ring – ринок

szyld – Schild – вивіска

grunt – Grund – земля, ґрунт

rynsztok – Rinnsstein – водостік, жолоб

handel – Handel – торгівля

geszeft – Geschäft – бізнес, гешефт

kiermasz – Kirmesse - ярмарок

szpital – Spital – лікарня, шпиталь

plac – Platz – площа

kanclerz – Kanzler – канцлер

wójt – Vogt – судовий пристав, в'їт

mistrz – Meister – майстер

sołtys – Schultheiss – мер, староста

furman – Fuhrmann – візник, фурман

rycerz – Ritter – лицар

arsenał – Arsenal - арсенал

kuśnierz – Kürschner - кушнір

drukować – drucken – друкувати

stempel – Stempel - штамп

falsz – falsch – брехня

gmina – Gemeinde - громада

warunek – wahr - умова

weksel – Wechsel - вексель

fach – Fach - фах

szacować – schätzen - оцінювати

wyklarować – klar - прояснити

kamerdyner – Kammerdiener - камердинер

kram – Kram - крам

łąd – Land – земля, суша

landszaft – Landschaft – ландшафт

marszruta – Marschrute - маршрут

plajta – Pleite - невдача

przeflancować – pflanzen – пересадити, перемістити

rejwach – Reibach – рейвах, галас

sztab – Stab - штаб

fajerwerk – Feuerwerk – феєрверк

fracht – Fracht - вантажоперевезення

frajer – Freier – фраєр, наївний

geszefciarz – Geschäft - бізнесмен

grat – Gerät - прилад

cug – Zug - тяга

plądrować – plündern – грабувати, плюндрувати

rynsztok – Rinnstein - Водосток

flaga – Flagge - прапор

Лксихні германізми у польській мові, пов'язані з семантикою 'місто й адміністрування', походять з історичного періоду, коли Польща та Німеччина перебували у тісному культурному та економічному контакті, особливо в часи Середньовіччя та поділів. Як наслідок, багато німецьких слів були запозичені польською мовою і використовуються досі.

Лексика, пов'язана з будівництвом

blacha – Blech – бляха

cegła – Ziegel – цегла

rura – Rohr - труба

warsztat – Werkstatt - майстерня

kit – Kitt - шпаклівка

gwint – Gewinde - гвинт

klej – Kleber - клей

komin – Kamin – камін

loch - Loch - льох

śruba – Schraube - гвинт

luka – Lücke – прогалина

dach – Dach - дах

kelnia – Kelle – кельма

smar – Schmier – мастило

lufcik – Luft - кватирка

szlifować – schleifen - шліфувати

szyba – Scheibe - шибя

szpachla – Spachtel - шпатель

dyszel – Deichsel – дишло

szufla – Schaufel - совок
drut – Draht - дрiт
rygiel – Riegel - болт
pędzel – Pinsel – пензлик
bolec – Bolzen - болт
cugle – Zügel - віжки
farba – Farbe - фарба
ganek – Gang - ганок
kabel – Kabel - кабель
kanister – Kanister - каністра
kanka – Kanne - трубочка
kibel – Kübel - унітаз
ładować – laden - вантажити
pakować – packen – пакувати
malarz – Maler – маляр
szajba – Scheib - шайба
szlaban – Schlagbaum – шлагбаум
szlifować – Schliff – шліфувати
sznurek – Schnur - шнурок
szpadel – Spadel - шпатель
sala – Saal - зала
smarować – schmieren – мастити
haftować – Heften – гаптувати
hebel – Hebel - важіль
tafla – Tafel - кахля
klamra – Klammer - скоба

Запозичення з німецької мови до польської з будівельною семантикою беруть свій початок у різні історичні періоди, коли Польща та Німеччина перебували у тісному контакті. У період поділів, тобто у ХІХ та на початку ХХ століть, коли Польща перебувала під владою Пруссії, Австрії та Росії, контакти з німецькою мовою були поширеними, особливо в економічній та технічній сферах. Німецька лексика, пов'язана з будівництвом, архітектурою та іншими технічними галузями, була засвоєна польською мовою.

Дім і куховарення

komoda - Kommode - комод

regał - Regal - поличка

sofa - Sofa - софа

szlafrok - Schlafrock - халат

szuflada - Schublade – хухляда

kajuta – Kajüte - каюта

kielich – Kelch - келих

komin – Kamin - камін

brytfana – Bratpfanne - пательня

bigos - Biguss - бігос

breja - Brei - каша

cukier - Zucker - цукор

flaszka - Flasche - пляшка

kajzerka - Kaisersemmel -кайзерка (булочка)

kartofel - Kartoffel - картопля

szynka – Schinken - шинка

knedel – Knödel – кнедлик

smak - Geschmack - смак

smalec – Schmalz - смалець

leberka – Leberwurst – ліверна ковбаса

szafka – Schrank - шафа
kuchenka – Küche – плита
garnek – Garken - горщик
korkówka – Korkenzieher – штопор
bawełna – Baumwolle – бавовна
furtka – Furt - хвіртка
flauta – Flaute – затишок
filc – Filz - фетр
pędzel – Pinsel - пензлик
wyrusować – putzen – прибрати, натерти
wanna – Wanne – ванна
wazon – Vase – ваза
trunek – Trank – алкогольний напій
smakować – schmecken - смакувати
talerz – Teller – тарілка
balkon – Balkon - балкон

Отже, лексика із семантикою дому та кулінарії німецького походження вказує на повну адаптованість до польської мови і свідчить про давність її запозичення.

Професії.

tancerz – Tänzer - танцюрист
ślusarz – Schlosser - слюсар
szwajcar – Schweizer - швейцар
żołdak – Söldner - солдат
kanclerz – Kanzler - канцлер
kelner – Kellner - офіціант
majster – Meister - майстер

rycerz – Ritter – лицар

technik – Techniker – технік

inżynier – Ingenieur - інженер

mechanik - Mechaniker - механік

malarz – Maler – маляр, художник

furman – Fuhrmann - фурман

drukarz – Drucker - друкар

farbiarz – Färber - фарбувальник

Германізми – назви професій ввійшли в польську мову у різні історичні періоди внаслідок економічних і культурних контактів поляків і німців

Інше

blitzkrieg – blitzkrieg – блицкриг

hajlować – Heil - виділити

horda – Horde - орда

gruby – grob - товстий

gradacja – Grad - градація

futurał – Futteral – футляр

pancernik – Panzer - танк

pielegnować – pflegen – вирощувати, піклуватися

próbować – probieren - пробувати

rachować – rechnen - рахувати

rachunek – Rechnung - рахунок

ratować – retten - рятувати

rentgen - Röntgen – рентген

runda – Runde – раунт

saksy – Sachsen - саксонці

szacować – schätzen – оцінювати

parawan – Paravent – ширма
szalunek – Schalung -
szpic – Spitze - шип
zaszlachtować – schlachten - убити
wrak – Wrack - уламки
tygiel – Tiegel - горнило
urlup – Urlaub - відпустка
szwankować – schwanken -
szwindel – Schwindel - шахрайство
sztywny – steif - жорсткий
szwagier – Schwager - швагер
kac – Katzenjammer - похмілля
kapsel – Kapsel - капсуль
lufcik – Luft - кватирка
kasa – Kasse - каса
pakować – packen - пакувати
kicz – Kitsch - кіч
kierunek – kehren - керунок
ofiara – Opfer – жертва, офіра
majstersztyk – Meisterstück - шедевр
kleks – Klecks - клякса
knajpa – Kneipe - кнайпа
krach – Krach - крах
kram – Kram – товар, крам
kula – Kugel - куля
kunszt – Kunst - мистецтво
kurort – Kurort - курорт

kształt – Gestalt - форма
bursztyn – Bernstein - бурштин
cel – Ziel - ціль
fajnie – fein - fajно
fałsz – falsch – фальш, брехня
obcas – Absatz – каблук, підбор
radzić – raten - радити
szlam – Schlamm - бруд
tańczyć – tanzen - танцювати
pręgierz – Pranger - стовп
kryształ – Kristall - кристал
flancować – Pflanzen - садити
hochsztapler – Hochstapler - аферист
kindersztuba – Kinderstube - виховання
polerować – Polieren - полірувати
szmugiel – Schmuggel - контрабанда
sztambuch – Stammbuch - альбом
bosman – Bootsmann - боцман

Загалом у польській мові доволі багато лексичних германізмів. Переважна їх більшість давні за походженням, адаптовані слова, які поляки не сприймають як запозичення. Це історично обумовлено, оскільки Німеччина є сусідньою країною Польщі і завше мала вплив на польську мову. Це пов'язано з перебігом історії, зорема й із загарбаннями, економічними контактами та культурним обміном між двома країнами.

Німецькі запозичення в польській мові мають важливе значення для її розвитку та збагачення. Багато слів, які мають німецьке походження, стали частиною польської мови, використовуються в повсякденному спілкуванні та літературі, не сприймаються мовцями як щось незвичайне, інорідне

У XIX – на початку XX століття був період індустріалізації та модернізації в Німеччині, тому багато німецьких технічних та наукових термінів було запозичено польською мовою, зокрема, в таких галузях, як промисловість, техніка, медицина, філософія та інші.

Друга світова війна - період нацистської окупації Польщі. У цей період було відбулися запозичення, пов'язані з нацистським режимом, організаціями, війною, зброєю і технікою та адміністрацією термінами, які мали німецьке походження. У післявоєнний період на польську мову вплинули також наслідки післявоєнної перебудови та змін в політичному, економічному та культурному житті.

У сучасний період відбуваються стосунки між Польщею та Німеччиною в різних аспектах життя, таких як бізнес, наука, культура, медіа, техніка та інші, що породжує нові можливості для запозичень.

Німецькі запозичення внесли значний вклад у розширення лексичного складу польської мови та збагатили її виразові можливості.

Однак, важливо враховувати, що запозичення можуть впливати на мовну культуру. Якщо їх використання стає надто активним, може виникнути небажане зменшення вживання рідної мови, що може призвести до втрати мовної ідентичності та культурних цінностей. Тому, використання німецьких запозичень у польській мові повинно узгоджуватися з загальними правилами мовного користування та відповідає культурним та історичним цінностям польського суспільства. Фахівці з культури мови рекомендують використовувати відповідний польський синонім, який містить те саме значення слова.

Німецьких запозичень у сфері будівництва, мабуть, чи не найбільше. Це сталося через тісний контакт із сусідньою Німеччиною, а також широке використання німецькомовних технічних термінів і стандартів у будівельній індустрії. Німецька інженерія та будівельні технології є відомими своєю якістю та інноваційністю. Багато німецьких термінів та понять у сфері будівництва використовуються для передачі технічних аспектів. У наш час економічні зв'язки між Німеччиною та Польщею, а також співпраця в галузі будівництва між фірмами обох країн сприяють передачі німецької термінології у польську мову.

Німецькі запозичення також мають вплив на польську мову в сфері міста і міських прав. Це можна пояснити історичними зв'язками між Німеччиною та Польщею, а також технічними та організаційними впливами німецьких концепцій містобудування і місцевого самоврядування.

Німецькі запозичення сфері культури та мистецтва пов'язані з тим, що вплив німецької мови на польську культуру та мистецтво був відчутним в різні періоди історії. Зокрема, під час розділу Польщі між Росією, Австрією та Німеччиною у XIX столітті, німецька мова стала офіційною мовою в окремих регіонах Польщі, що привело до поширення німецьких термінів в різних галузях життя. Можна відзначити, що відносини між Польщею та Німеччиною не завжди були дружніми. Так було у Другу світову війну, коли нацистська Німеччина окупувала Польщу та скоїла масові злочини проти польського населення. Проте, після закінчення війни, відбулися спроби примирення та зближення між країнами, що сприяло подальшому розвитку культурних зв'язків. У нинішній час поляки виявляють інтерес до німецьких традицій, зокрема до літератури, філософії та мистецтва. Наприклад, відомі польські письменники використовують у своїх творах німецькі слова та посилаються на німецьку культуру, а також багато польських музикантів виконують твори німецьких композиторів і не цураються німецьких назв пісень та музичних творів.

Багато німецьких компаній мають представництва в Польщі, тому використання німецьких термінів може сприяти ефективному спілкуванню між польськими та німецькими партнерами. Однак, використання запозичень у господарстві може також створювати перешкоди для міжнародного спілкування, особливо для тих, хто не знає німецької мови.

Польська кухня запозичила лексику від німецької кулінарії, як *sznycel* *kajzerka* *szarlotka* та інші. Такі запозичення відображають вплив німецьких кулінарних традицій та страв на польську кухню. Крім того, спільна кордонна зона і часта взаємодія між народами сприяли обміну кулінарними ідеями, інгредієнтами та техніками готування. Це також сприяло включенню німецьких запозичень в польську кулінарну лексику.

ВИСНОВКИ

Лексичні запозичення почали збагачувати польську мову ще в середньовіччі, коли німецька мова була однією з панівних у центральній Європі. Це призвело до того, що багато слів і фраз було запозичено з німецької мови в польську, зокрема у сфері науки, техніки, господарства та культури.

Німецькі слова вживаються в польській мові як терміни в різних галузях науки і деякі з них стали навіть популярнішими, ніж їх польські еквіваленти. Багато німецьких слів запозичено в спеціалізованих галузях.

Німецькі запозичення адаптувалися фонетично та орфографічно до польської мови. Це пов'язано з тим, що польська мова відноситься до слав'янської групи мов, а німецька - до германської групи мов. Звідси виникає велика кількість різниць в фонетиці обох мов. Давні німецькі запозичення не зберегли своєї оригінальної орфографії. Німецькі слова артикуються відповідно до польської фонетичної системи.

Отже, можна сказати, що німецькі запозичення мають значний вплив на польську мову і вони є невід'ємною частиною їх лексичного складу. Німецькі запозичення допомогли польській мові висловити нові ідеї та концепти, стати більш гнучкою, засвоїти нові технології та культурні впливи.

З іншого боку, запозичення з німецької мови є певним викликом для польської мови, витісняючи її слова, засмічуючи мову. Крім того, використання неадаптованих запозичень може становити труднощі для тих, хто не має достатнього рівня знання німецької мови. Це може призводити до перекручення змісту.

Хоча давні німецькі запозичення стали невід'ємною частиною польської мови, вони не завжди сприймалися безкритично. Пуристи виступали за заміну німецьких слів на власні, національні еквіваленти. З іншого боку, існувала тенденція до захисту історичної спадщини та збереження засвоєних польською мовою німецьких слів.

Таким чином, можна зробити висновок, що німецькі запозичення вплинули на розвиток польської мови, збагачуючи її словниковий запас та розширюючи можливості вираження думок та ідей.

Однак, як і в інших мовах, використання запозичень може бути предметом дискусій та суперечок. Важливо зберігати баланс між збереженням історичної спадщини та використанням власних національних еквівалентів, щоб зберегти індивідуальність та самобутність польської мови. Запозичення з інших мов є нормальною і природною частиною мовного розвитку. У багатьох мовах світу можна знайти сліди інших мов, які вплинули на їхній словниковий запас. Проте, іноді використання запозичень може стати причиною культурних і політичних конфліктів. Також важливо зазначити, що заміна запозичень на власні еквіваленти може мати позитивний ефект на розвиток мови. Це допоможе збільшити розмаїтість словникового запасу та підвищити самобутність мови.

Багато запозичень із німецької мови використовуються в польській мові щоденно, вони зафіксовані словниками, а деякі можуть здаватися менш очевидними та потребують додаткових досліджень та аналізу. Вивчення цієї теми може допомогти краще зрозуміти історію, культуру та мову Польщі та Німеччини, а також поглибити знання про лексико-семантичну структуру мови. Отже, ця тема є дійсно цікавою та актуальною для того, хто вивчає польську мову. Вивчення німецьких запозичень може допомогти краще засвоїти польську мову, матеріали курсової роботи можуть бути використані для викладання практичного курсу польської мови, лексикології польської мови, теорії і практики перекладу.

Важливо дотримуватися поваги до історії та культури країни, враховувати контекст вживання германізмів та бути чутливими до відчуттів та думок тих, хто сприймає це питання особливо чутливо. У цілому, можна сказати, що німецькі запозичення мають великий вплив на польську мову у сфері культури, науки, кулінарії, та ін.

STRESZCZENIE

Język polski od wielu lat pozostaje pod wpływem języka niemieckiego. Wiele niemieckich słów i zwrotów zostało zapożyczonych do języka polskiego w wyniku bliskiej współpracy między Polską a Niemcami w przeszłości, a także różnych procesów historycznych, takich jak rozbiory Polski i okupacja niemiecka podczas II wojny światowej.

Niemieckie słowa zapożyczone w języku polskim obejmują takie dziedziny jak nauka, technika, kultura i życie codzienne. Niektóre z tych słów już się zintegrowały z językiem polskim i stały się powszechnie używane. Inne słowa mogą być mniej znane i używane tylko w pewnych kontekstach.

Niemieckie zapożyczenia w języku polskim mają dawną historię i są szeroko wykorzystywane w różnych dziedzinach, co czyni je integralną częścią polskiego leksykonu. Zwykle podlegają adaptacji fonetycznej i gramatycznej, ale zachowują swoje korzenie i znaczenie semantyczne. Wiele niemieckich słów zapożyczych w specjalistycznych dziedzinach. Niektóre niemieckie słowa stały się tak popularne w języku polskim, że są używane nawet w większym stopniu niż ich polskie odpowiedniki.

Historia zapożyczeń niemieckich we współczesnym języku polskim kształtowała się na przestrzeni wieków w wyniku wzajemnego oddziaływania kultur polskiej i niemieckiej na terenie współczesnej Polski, w szczególności w wyniku takich wydarzeń historycznych, jak kolonizacja, migracje, wymiana handlowa, naukowa i kulturalna.

Po I i II wojnie światowej, gdy język niemiecki został oddzielony od państwa polskiego, zainteresowanie kulturą i językiem niemieckim w Polsce zmalało. Jednak po upadku reżimu komunistycznego w 1989 roku i przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej ponownie wzrosła interakcja między kulturą polską i niemiecką, co znalazło odzwierciedlenie w języku. Warto również zwrócić uwagę na wpływ języka niemieckiego na polski w kontekście regionalnym, zwłaszcza w polskich regionach

graniczących z Niemcami. W tych regionach można znaleźć użycie niemieckich słów i wyrażen oraz wpływ języka niemieckiego na lokalny dialekt i akcent.

Zapożyczenia z języka niemieckiego w języku polskim są ważnym elementem różnorodności kulturowej i językowej Polski. Świadczą o długiej historii interakcji między kulturami polską i niemiecką, a także odzwierciedlają aktualne tendencje rozwoju języka i kultury we współczesnym świecie. Ta wymiana kulturowa i językowa między Polską a Niemcami znajduje również odzwierciedlenie we współpracy między oboma krajami na różnych płaszczyznach, w tym w stosunkach naukowych, kulturalnych i gospodarczych. Na przykład wymiana studentów i pracowników naukowych między uczelniami w obu krajach przyczynia się do wzajemnego oddziaływania na języki i kultury, w tym do używania niemieckich słów i wyrażen w mowie polskiej.

Zapożyczenia z języka niemieckiego często wywołują kontrowersje wśród Polaków, zwłaszcza gdy polskie słowa zastępowane są niemieckimi odpowiednikami. Jednak wpływy niemieckie w języku polskim są nieuniknione i stanowią integralną część jego ewolucji i rozwoju.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Walczak Bogdan. (2001) „Związki językowe polsko-niemieckie”.

Współczesny język polski. (2001) Red. J. Bartmiński, Lublin.

Jerzy Obara, Germanizmy w gwarach.

Elżbieta Ogonowska. Germanizmy w języku polskim.

Walczak Bogdan. Słownik germanizmów.

Bartmiński Jerzy. (2006). Język polski a języki obce.

Nowowiejski Bogusław (1996). Zapożyczenia leksykalne z języka niemieckiego w polszczyźnie XIX wieku.

<https://pl.wikipedia.org/wiki/Germanizm>

Langenscheidt. Słownik kieszonkowy polsko-niemiecki-

Słownik języka polskiego pod redakcją Witolda Doroszewskiego.

Smaza, Monika, Bernecka Agnieszka. Słownik wyrazów obcych synonimów frazeologicznych.

Gołąb Zbigniew. Germanizmy w języku polskim.